

УДК 349.2:331.2(477)

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.8.10>**Леся Малюга,**

канд. юрид. наук, старший науковий співробітник,
доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення
юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

КОНТРОЛЬ ЗА ВІДПОВІДНІСТЮ ПРОЄКТІВ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРАВУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Євроінтеграційні процеси, які відбуваються в Україні, спричинили потребу в удосконаленні національного законодавства України з урахуванням права Європейського Союзу. Метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу визначено розвиток національного законодавства у напрямі його зближення із законодавством ЄС та забезпечення високого рівня підготовки в Україні проєктів актів законодавства. Це означає, що сьогодні кожен нормативно-правовий акт, який приймається органом законодавчої влади нашої держави, має відповідати принципам та стандартам європейського права. Дане питання особливо актуалізується у контексті соціального законодавства України.

Країни європейської спільноти декларують належний соціальний захист громадян як одну із першосередкових функцій держави. Україна є соціальною державою згідно з положеннями Основного Закону, проте на практиці її соціальне законодавство потребує подальшого удосконалення у тому числі й шляхом наближення до законодавства європейських держав. Тому всі нормативно-правові акти соціального законодавства України, що нині приймаються вітчизняним законодавцем, мають відповідати праву Європейського Союзу. Враховуючи кількість законодавчих актів, які щороку ухвалюються Верховною Радою України, ця процедура потребує контролю за тим, яким є зміст законопроєктів та чи не суперечить він стандартам і принципам європейського права. Для цього чинним законодавством в Україні низці інституцій було надано повноваження щодо здійснення контролю за відповідністю нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу. До повноважень таких суб'єктів належить перевірка відповідності національного законодавства стандартам та принципам європейського права, а також сприяння у їх подальшому наближенні.

У вітчизняній науці на тепер є не так багато досліджень контролю за відповідністю проєктів нормативно-правових актів законодавства України праву Європейського Союзу і фактично відсутні такі дослідження у контексті соціального законодавства. Саме тому питання контролю за відповідністю проєктів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу є актуальним у сучасних умовах та потребує належного наукового аналізу.

Ключові слова: контроль, соціальне законодавство, законодавство ЄС, соціальне законодавство ЄС, соціальний захист, адаптація соціального законодавства України.

Постановка проблеми. Законом України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 № 1629-IV [5] метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу встановлено розвиток національного законодавства у напрямі його зближення із законодавством ЄС та забезпечення високого рівня підготовки в Україні проєктів актів законодавства. Соціальна сфера законодавства у даному нормативно-правовому акті не визначена як пріоритетна, втім зрозуміло, що, виходячи з основних

принципів Європейського Союзу, без адаптації соціального законодавства України до законодавства ЄС не можлива інтеграція України у європейський соціально-економічний простір.

Так, у 2018 році Верховна Рада України ухвалила 158 законодавчих актів [9]. У 2016 році парламент успішно проголосував 212 проєктів законів, а у 2017 році – 174 [1]. У таких умовах важливо, щоб кожен із законодавчих актів відповідав задекларованому напрямку зближення із законодавством Європейського Союзу. Проте, враховуючи загальну чисельність нормативно-правових

актів, які щорічно приймаються законодавчим органом нашої держави, проблематично забезпечити перевірку кожного з них на відповідність європейським стандартам. Тому необхідною умовою прийняття соціального законодавства в сучасних умовах є забезпечення контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів праву Європейського Союзу.

Стан дослідження. Питання адаптації законодавства України до законодавства ЄС, у тому числі й соціального, а також контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу досліджувались такими науковцями, як: Н. Б. Болотіна, І. З. Брацук, С. В. Грищак, В. В. Зелінська, С. В. Істомін, М. Г. Кравченко, П. М. Лисенко, В. Ф. Москаленко, Н. М. Мужикова, О. А. Музика-Стефанчук, Н. М. Пархоменко, О. В. Прилипчук, О. С. Проневич, В. Ф. Пузирний, П. М. Рабинович, О. В. Тищенко, І. С. Сахарук, Л. А. Семиног, Г. О. Слабкий, О. Ф. Чорномаз, Л. А. Шевченко, М. М. Шумило тощо. Попри інтенсивність досліджень проблематики адаптації законодавства України до права Європейського Союзу, залишаються недослідженими та потребують наукового аналізу питання контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів праву Європейського Союзу через призму діяльності усіх органів, які його здійснюють.

Саме тому **метою статті** нами виділено:

- 1) аналіз чинного соціального законодавства України та наукової літератури на предмет того, яким чином здійснюється контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу;
- 2) визначення переліку органів, які здійснюють контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу;
- 3) встановлення того, яку діяльність здійснюють ці органи під час здійснення контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу;
- 4) аналіз проблем забезпечення контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу. У науковій літературі контроль визначається як система спостереження та перевірки відповідності функціонування об'єкта прийнятим управлінським рішенням: законам, планам, нор-

мам, стандартам, правилам, наказам, виявлення допущених відхилень і визначення шляхів їх усунення [3, с. 8]. Тобто під контролем за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу варто розуміти таку перевірку і у разі виявлення допущених відхилень від принципів та стандартів європейського права визначення шляхів усунення таких недоліків.

Як зазначається у навчальному посібнику «Адаптація соціальної політики та трудового законодавства України до стандартів ЄС», механізм перевірки проектів нормативно-правових актів на відповідність праву Європейського Союзу складається з 2-х стадій:

1) оцінка відповідності розробником проекту;

2) перевірка відповідності органом, що координує адаптацію [4, с. 28].

Автори цієї концепції не розділяють механізм перевірки проектів нормативно-правових актів на відповідність праву Європейського Союзу за галузевим принципом, а тому можна зробити висновок про те, що перевірка проектів нормативно-правових актів соціального законодавства на відповідність праву Європейського Союзу також складається із цих стадій.

На першому етапі контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу здійснює сам автор законопроекту. Згідно зі статтею 93 Конституції України [2], право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України належить народним депутатам України, Кабінету Міністрів України, Президентові України. Отже, спочатку перевірку проектів нормативно-правових актів соціального законодавства на відповідність праву Європейського Союзу здійснюють самі Президент України, народні депутати України та розробники проектів у межах Кабінету Міністрів України як суб'єкти законодавчої ініціативи та автори відповідних проектів соціальних законів.

Проте, вже на другому етапі у процедуру вступають спеціальні суб'єкти, які й здійснюють контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу. Саме під час перевірки відповідності органом, що координує адаптацію нормативно-правових актів України праву Європейського Союзу, і відбувається реалізація функції контролю.

Так, першим із суб'єктів законодавчої ініціативи є народні депутати України. Законодавча експертиза усіх поданих на розгляд Верховної Ради законопроектів здійсню-

ється Комітетом Верховної Ради України з питань європейської інтеграції. Для даного органу у сучасних умовах важливо, щоб ті законодавчі акти, які ним розробляються, відповідали праву Європейського Союзу, тому в його структурі і було утворено таку структурну одиницю. Виходячи з аналізу норм Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 № 1861-VI [8], Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції має право: 1) здійснювати експертизу на відповідність законопроектів міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та надавати відповідний експертний висновок (відповідно до статті 93 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 № 1861-VI [8]); 2) направляти законопроекти до Кабінету Міністрів України для здійснення експертизи на предмет їх відповідності нормам, принципам, цілям та завданням Угоди (відповідно до статті 103 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 № 1861-VI [8]). Проте, незважаючи на обов'язковість проходження такої експертизи, урахування висновків Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції не є обов'язковим для подальшого розгляду законопроекту, тож депутати можуть ними знехтувати. Наприклад, згідно з інформацією, оприлюдненою на веб-сайті Комітету з питань європейської інтеграції, лише 170 проектів законів Верховної Ради VIII скликання пройшли експертизу в Комітеті [12]. При цьому, як нами було встановлено раніше, лише у 2018 році Верховна Рада України прийняла 158 законодавчих актів [9]. Тобто загальна кількість проектів законів, які пройшли експертизу в Комітеті Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції за 5 років діяльності Верховної Ради VIII скликання, в середньому не перевищує кількості прийнятих законів в межах одного року її законодавчої діяльності.

В. В. Зелінська та Л. А. Шевченко звертають увагу на те, що популярною також є практика використання Верховною Радою скороченої процедури розгляду законопроектів, яка дозволена статтею 101 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 № 1861-VI [8]. У такому разі законотворці користуються правом Президента чи Верховної Ради визначити законопроект як невідкладний та, по суті, унеможливають проведення його всесторонньої та якісної експертизи Комітетом Верховної Ради України з питань європейської інтеграції. Дослідниці звертають увагу на те, що

більшість законів, прийнятих Верховною Радою VIII скликання та схвалених Президентом, розглядалися з використанням скороченої процедури. Автори дослідження «Як забезпечити належну євроінтеграційну експертизу у вітчизняному законодавчому процесі?» користуються статистикою до 2015 року, і на той момент частка законопроектів, прийнятих за скороченою процедурою, становила 68 %, проте зрозуміло, що суттєвих змін у подальші роки не відбулось [11, с. 17]. Отже, незважаючи на те, що, по суті, роль Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції полягає у перевірці на відповідність праву Європейського Союзу, чинним законодавством це не визначено як обов'язкова умова прийняття законодавчого акта. Тому є висока ймовірність того, що не всі проекти законів соціального законодавства, прийняті протягом останніх 5 років, відповідають принципам та стандартам європейського права.

Крім того, варто враховувати те, що Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції перевіряє на відповідність праву Європейського Союзу усі проекти законів, зареєстровані в органі законодавчої влади нашої держави. Тобто, враховуючи, що право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України належить народним депутатам України, Кабінету Міністрів України, Президентів України, Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції є суб'єктом контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу стосовно кожного суб'єкта законодавчої ініціативи.

Отже, зробимо такі висновки щодо специфіки ролі Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції як суб'єкта контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу:

1) функція контролю Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції реалізується шляхом законодавчої експертизи поданих на розгляд Верховної Ради проектів законів соціального законодавства;

2) Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції здійснює законодавчу експертизу усіх проектів законів соціального законодавства, у тому числі й тих, ініціаторами, яких є Кабінет Міністрів України та Президент України;

3) висновки Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції не є обов'язковими для подальшого розгляду законопроекту, тож депутати можуть ними

знехтувати, і, як наслідок, проект закону соціального законодавства може бути прийнятий без урахування його невідповідності принципам та стандартам європейського права;

4) досить популярною серед народних депутатів України є скорочена процедура розгляду законопроектів, яка дозволяє оминути експертизу поданих на розгляд Верховної Ради проектів законів соціального законодавства на відповідність принципам та стандартам європейського права.

Усе вищезазначене свідчить про те, що Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції є суб'єктом контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу стосовно всіх суб'єктів законотворчої діяльності, у тому числі й Кабінету Міністрів України та Президента України. Але при цьому все ще існують законодавчі передумови, які ускладнюють реалізацію ним функції контролю щодо усіх проектів законодавства України, у тому числі й у соціальній сфері.

У Регламенті Кабінету Міністрів України [7] передбачено, що Проекти постанов підлягають опрацюванню з урахуванням *acquis communautaire*. Так, згідно зі статтею 35, проект постанови Кабінету Міністрів, а також проект розпорядження Кабінету Міністрів про схвалення концепції реалізації державної політики у відповідній сфері (у тому числі й соціальній), концепції державної цільової програми та концепції закону підлягає опрацюванню на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та з урахуванням права Європейського Союзу (*acquis communautaire*). Тобто, як зазначалося раніше, на першому етапі сам розробник проекту нормативно-правових актів соціального законодавства України має встановити джерела права Європейського Союзу, що регулюють правовідносини, аналогічні тим, що планується врегулювати проектом акта; наявність зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правових, щодо предмета правового регулювання проекту акта; наявність програмних документів у сфері європейської інтеграції з предмета, що регулюється проектом акта. Результати опрацювання проекту акта Кабінету Міністрів на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (*acquis communautaire*) відображаються розробником у довідці [7]. Тобто на першому етапі механізму перевірки проектів нормативно-правових актів соціального законодав-

ства на відповідність праву Європейського Союзу, які ініціюються Кабінетом Міністрів України, контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу здійснюється його автором.

Раніше серед прав Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції нами було відзначено його право направляти законопроекти до Кабінету Міністрів України для здійснення експертизи на предмет їх відповідності нормам, принципам, цілям та завданням Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [10]. Так, для контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу, суб'єктами законодавчої ініціативи яких є Кабінет Міністрів України, також створено спеціальну структурну одиницю. Урядовий офіс з питань європейської інтеграції (а згодом перейменовано в Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України) було створено Кабінетом Міністрів України у 2014 році передусім із метою вдосконалення роботи з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [10]. Як наслідок, саме офіс сьогодні забезпечує відповідність законодавства України праву Європейського Союзу, але виключно урядових законопроектів, які подаються до парламенту. У частині 3 статті 35 Регламенту Кабінету Міністрів України [7] визначено, що організаційне, експертно-аналітичне та інформаційне забезпечення опрацювання проекту акта Кабінету Міністрів на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу (*acquis communautaire*) здійснюється Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України. Тобто роль Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України у забезпеченні відповідності проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу полягає в тому, що він є органом, який здійснює контроль за відповідністю тих проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу, які розро-

бляються Кабінетом Міністрів України та подаються до Верховної Ради України. При цьому Урядовий офіс з питань європейської інтеграції перевіряє ті проекти нормативно-правових актів соціального законодавства, які вже були опрацьовані самим розробником.

Отже, роль Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України як суб'єкта контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу є такою:

1) Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України забезпечує відповідність проекту нормативно-правового акта соціального законодавства України праву Європейського Союзу, але виключно урядових законопроектів, які подаються до парламенту після забезпечення відповідності проекту нормативно-правового акта соціального законодавства України його розробником;

2) функція контролю реалізується шляхом організаційного, експертно-аналітичного та інформаційного забезпечення опрацювання проекту акта соціального законодавства на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу;

3) здійснюється експертиза законопроектів, направлених Комітетом Верховної Ради України з питань європейської інтеграції, на предмет їх відповідності нормам, принципам, цілям та завданням Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Таким чином, Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України здійснює контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу, які розробляються самим Кабінетом Міністрів України, але при цьому здійснює співпрацю з Комітетом Верховної Ради України з питань європейської інтеграції, чим має вплив на усі проекти нормативно-правових актів соціального законодавства України, зареєстровані в органі законодавчої влади нашої держави.

Автори навчального посібника «Адаптація соціальної політики та трудового законодавства України до стандартів ЄС» підкреслюють роль ще одного органу у здійсненні контролю за відповідністю проектів

нормативно-правових актів законодавства України (у тому числі й соціального), які розробляються Кабінетом Міністрів України, праву Європейського Союзу – Міністерства юстиції України. Так, автори звертають увагу на те, що функція Міністерства юстиції України полягає в експертизі проекту нормативно-правового акта соціального законодавства та підготовці експертного висновку щодо відповідності проекту постанови *acquis communautaire* за встановленою формою [4, с. 28]. Але при цьому варто враховувати, що з моменту написання цієї роботи повноваження Міністерства юстиції України неодноразово змінювались. У чинному Положенні про Міністерство юстиції України [6] серед великої кількості функцій даного органу, визначених у пункті 4, звернемо увагу, передусім, на експертизу проектів нормативно-правових актів та нормативно-правових актів, що підлягають державній реєстрації, на відповідність положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського Суду з прав людини (пункт 15) та на науково-експертне, аналітичне, інформаційне та методологічне забезпечення виконання першого етапу реалізації Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу (пункт 13). Щодо експертизи звернемо увагу на те, що вона здійснюється виключно на відповідність положень проектів нормативно-правових актів соціального законодавства та нормативно-правових актів соціального законодавства Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського Суду з прав людини. Тобто йдеться не про загальну експертизу, яку здійснює цей орган, а виключно про контроль за відповідністю соціального законодавства принципам та стандартам, які визначені зазначеною Конвенцією та судовими рішеннями ЄСПЛ (які по суті являють собою джерело права).

Інша виділена нами функція пов'язана зі сприянням у різноманітні способи (здійснення науково-експертного, аналітичного, інформаційного та методологічного забезпечення) виконанню першого етапу реалізації Загальнодержавної програми адаптації законодавства України. Розділом V Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 № 1629-IV [5] соціальна сфера не визначена як пріоритетна на першому етапі. Проте наявність у Міністерства юстиції України такої функції свідчить про те, що у майбутньому цей орган може стати важливим

суб'єктом контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу, проте натепер не є таким.

Таким чином, **функція контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу Міністерства юстиції України** полягає у такому:

1) Міністерство юстиції України здійснює експертизу проекту нормативно-правового акта соціального законодавства на відповідність положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського Суду з прав людини;

2) Міністерство юстиції України здійснює науково-експертне, аналітичне, інформаційне та методологічне забезпечення адаптації національного законодавства до законодавства Європейського Союзу, проте натепер ці функції не поширюються на соціальну сферу.

Тобто, по суті, функція контролю Міністерства юстиції України у досліджуваній сфері є досить обмеженою. Експертиза проектів нормативно-правових актів здійснюється стосовно не усіх актів європейського законодавства, а лише Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Так само проекти нормативно-правових актів соціального законодавства не можуть суперечити практиці Європейського Суду з прав людини. У свою чергу, перевірка проектів щодо інших європейських стандартів перебуває поза компетенцією Міністерства юстиції України. Так само повноваження щодо координації здійснення першого етапу адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу поки не поширюється на соціальну сферу, проте у майбутньому такі повноваження цього органу можуть стати складником здійснюваного ним контролю за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу.

Висновки

У процесі наукового аналізу нами встановлено, що контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу полягає у здійсненні такої перевірки компетентними суб'єктами та визначенні шляхів усунення таких недоліків. Такий контроль здійснюється у два етапи: на першому етапі має місце самоконтроль, тобто сам розробник проекту нормативно-правового акта соціального законодавства має забезпечити його відповідність *acquis communautaire*. На другому етапі перевірку здійснюють компетентні суб'єкти. Ними встановлено, що органами, які здійснюють

контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу, є:

1) Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції – здійснює законодавчу експертизу усіх поданих на розгляд Верховної Ради проектів нормативно-правових актів соціального законодавства у тому числі й Кабінетом Міністрів України та Президентом України на відповідність міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції;

2) Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України – на даний орган покладено завдання з організаційного, експертно-аналітичного та інформаційного забезпечення опрацювання проекту акта соціального законодавства, розробником якого є Кабінет Міністрів України, на відповідність зобов'язанням України, визначеним у положеннях Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, щодо відповідності праву Європейського Союзу;

3) Міністерство юстиції України – здійснює правову експертизу проекту нормативно-правового акта соціального законодавства на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського Суду з прав людини, й, окрім того, є підстави для висновку, що у майбутньому Міністерство юстиції України може здійснювати науково-експертне, аналітичне, інформаційне та методологічне забезпечення адаптації національного соціального законодавства до законодавства Європейського Союзу.

При цьому варто звернути увагу на те, що, по-перше, Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції є суб'єктом, який здійснює перевірку усіх проектів нормативно-правових актів соціального законодавства, а по-друге, ця процедура характеризується низкою прогалин. Як наслідок, натепер існують законодавчі можливості прийняття нормативно-правового акта соціального законодавства без перевірки його відповідності праву Європейського Союзу. По суті, контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу має більшою мірою рекомендаційний характер. На практиці чинне соціальне законодавство, навіть прийняте протягом останніх років, може не відповідати стандартам та принципам європейського права. Тому, враховуючи це, подальші дослідження

питання контролю за відповідністю проєктів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу є необхідними.

Список використаних джерел:

1. 3,5 роки Верховної Ради. Що зробили депутати за 3,5 роки в парламенті? *Веб-ресурс «Громадянська мережа Опора»*. URL: <https://www.longread.opora.ua.org/truz-polovupoju-roku-vr> (дата звернення: 06.08.2019).
2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Остапенко О. І. Стандартизація, якість продукції, метрологія, сертифікація в системі адміністративного права : навчальний посібник. Львів: [б. в.], 2011. 123 с.
4. Мужикова Н.М., Пузирний В.Ф., Семиног Л.А. Адаптація соціальної політики та трудового законодавства України до стандартів ЄС : навчальний посібник. Чернігів: Деснянська правда, 2007. 169 с.
5. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18.03.2004 № 1629-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 29. Ст. 367.

6. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228. *Офіційний вісник України*. 2014. № 54. С. 88. Ст. 1455.

7. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950. *Офіційний вісник України*. 2007. № 54. С. 21. Ст. 2180.

8. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14-15. № 16-17. Ст. 133.

9. Скільки законів ухвалила Верховна Рада у 2018 році: Парубій назвав кількість. *Веб-ресурс «24 канал»*. URL: https://24tv.ua/skilki_zakoniv_uhvalila_verhovna_rada_u_2018_rotsi_parubiy_nazvav_kilkist_n1088265 (дата звернення: 06.08.2019).

10. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Міжнародний документ від 27.06.2014. *Офіційний вісник України*. 2014. № 75. Том 1. С. 83. Ст. 2125.

11. Шевченко Л., Зелінська О. Як забезпечити належну євроінтеграційну експертизу у вітчизняному законодавчому процесі? (Policy Paper). Київ : Європейський інформаційно-дослідницький центр, 2015. 21 с.

The European integration processes that are taking place in Ukraine have caused the need to improve the national legislation of Ukraine, taking into account the law of the European Union. The purpose of adaptation of the Ukrainian legislation to the legislation of the European Union is the development of the national legislation in the direction of its approximation with the EU legislation and ensuring a high level of preparation in Ukraine of draft legislative acts. This means that every regulatory act adopted by the legislature of our country today must comply with the principles and standards of European law. This issue is especially relevant in the context of social legislation of our country.

The countries of the European Community declare the proper social protection of citizens as one of the basic principles of the functioning of the state. Ukraine is a social state under the provisions of the Basic Law, but in practice its social legislation needs further improvement, including through approximation with the legislation of European states. Therefore, all regulations of social legislation of Ukraine, adopted today by the domestic legislator, must comply with the law of the European Union. Considering the number of legislative acts adopted annually by the Verkhovna Rada of Ukraine, this procedure requires control over what the content of the draft laws is and does not contradict the standards and principles of European law. For this purpose, the current legislation in Ukraine has given a number of institutions the power to exercise control over the compliance of the normative-legal acts of social legislation of Ukraine with the law of the European Union. The powers of such entities include the verification of compliance of national legislation with the standards and principles of European law, as well as assistance in their approximation. Today, there are not many studies in domestic science to control the conformity of draft laws of Ukraine with European Union law, and in fact there are no such studies in the context of social legislation. That is why the issue of control over the conformity of draft laws of social legislation of Ukraine with the law of the European Union is relevant in the current conditions and requires proper scientific analysis.

Key words: control, social legislation, EU legislation, EU social legislation, social protection, adaptation of social legislation of Ukraine.